



Förstudierappport inom Elektroniktrustning och Elektronikkomponenter

23.2-6925-16



KAMMARKOLLEGIET



Innehåll

1 Sammanfattning	3
2 Inledning	4
3 Föregående upphandling	6
4 Nuvarande ramavtal	11
5 Informationsspridning av ramavtalet	15
6 Behovsundersökning	16
7 Marknadsundersökning	24
8 Andra upphandlingar inom området	31
9 Överprövningsmål inom området	32
10 Relevant lagstiftning, föreskrifter och allmänna råd	33
11 Rekommendation	36
12 Källförteckning.....	37

1 Sammanfattning

Det nuvarande ramavtalet för Elektronikutrustning och Elektronikkomponenter löper ut 2018-01-19. Statens inköpscentral vid Kammarkollegiet har initierat en förstudie för att utreda huruvida en ny upphandling bör genomföras. Denna förstudie utgör underlag för detta beslut.

Ramavtalet inom området nyttjas i låg utsträckning och har en redovisad omsättning på ca 20 MSEK per år.

I förstudien har två enkätundersökningar genomförts, en riktad till myndigheter och en till leverantörer inom branschen. Projektgruppen har, som ett komplement till enkätundersökningen, genomfört möte med nuvarande ramavtalsleverantör samt TCO Development. Utöver det har projektgruppen haft telefonmöte med de myndigheter som avropat mest frekvent på ramavtalet under perioden.

Projektgruppen har dragit slutsatsen att det inte finns fortsatt behov av ett statligt ramavtal inom området och rekommenderar därför att en ny upphandling inte genomförs.

Förstudierapporten framtagen av:

Matilda Sjögren och Jeanette Bergh

2 Inledning

2.1 Bakgrund till förstudien

Förstudien är genomförd av Statens inköpscentral och omfattar Elektronikutrustning och Elektronikkomponenter.

Statens inköpscentral vid Kammarkollegiet övertog från och med den 1 januari 2011 ansvaret för upphandlingsverksamheten inom den statliga inköpssamordningen. Detta innebär att Statens inköpscentral har som uppdrag att ingå ramavtal för varor och tjänster som är avsedda för andra statliga myndigheter.

Enligt förordning (1998:796) om statlig inköpssamordning ska det finnas ramavtal eller andra gemensamma avtal som effektiviserar upphandlingarna för varor och tjänster som myndigheterna upphandlar ofta, i stor omfattning eller som uppgår till stora värden.

2.2 Mål med förstudien

Syftet med förstudien är att samla information och kunskap om pågående utveckling inom området samt om vilka behov som myndigheterna har. Förstudien ska även belysa förutsättningarna för att en upphandling inom området ska genomföras. Målet är att arbeta fram ett underlag som kan ge stöd inför ett eventuellt arbete med att ta fram ett förfrågningsunderlag.

2.3 Omfattning och avgränsningar i förstudien

Syftet med förstudierapporten har inte varit att ta fram en kravspecifikation till en kommande upphandling. Förstudierapporten beskriver nuläge och erfarenheter av användningen av ramavtalet inom området. Den innehåller avropande myndigheters och leverantörers synpunkter på det nuvarande ramavtalet samt deras förslag rörande upplägg av en eventuellt kommande upphandling. Därtill innefattar förstudierapporten en analys av myndigheters behov och marknadens utbud.

Ramavtalet inom detta område kan i dag användas av statliga myndigheter samt stiftelser och andra organisationer med anknytning till staten.

Kommuner och landsting har således inte rätt att avropa från det statliga ramavtalet på detta område.



2.4 Målgrupp

Förstudien riktar sig till berörda personer inom Statens inköpscentral och de myndigheter som avropar från ramavtalet samt de leverantörer och branschorganisationer inom området som är intresserade av en eventuellt kommande upphandling.

2.5 Metod för förstudien

Förstudiearbetet har utförts i enlighet med Statens inköpscentrals projektstyrningsmetodik som innefattar:

- initiering av projektet med definition av projektets huvudsakliga mål i form av ett projektdirektiv
- detaljerad planering, dvs. en projektbeskrivning och planering av projektets aktiviteter
- genomförande som omfattat informationsinsamling, analys och författande av förstudierapporten
- leverans av förstudien med föregående kvalitetssäkring.

Informationsinsamlingen till förstudien har skett genom att en enkät har skickats ut till avropande myndigheter innehållande frågor kopplade till det nuvarande ramavtalet och till utformningen av en eventuellt kommande upphandling. Därtill har telefonmöten skett med några av de myndigheter som avropat mest från nuvarande ramavtal. Dessa telefonmöten har gett värdefull information till förstudien.

Vidare har projektgruppen haft ett möte med nuvarande ramavtalsleverantör för att få dennes syn på det nuvarande ramavtalet och diskuterat upplägg av en eventuellt kommande upphandling. Utöver det har en enkät skickats ut till leverantörer på marknaden innehållande frågor kopplade till det nuvarande ramavtalet och till utformningen av en eventuellt kommande upphandling samt om branschen i stort.

Möte har även hållits med ansvarig ramavtalsförvaltare från Statens inköpscentral.

Projektgruppen har också träffat TCO Development för att förstå hur de driver arbetet med en hållbar utveckling för IT-produkter och diskuterat eventuella hållbarhetskrav.

Det kommer att göras en samlad bedömning av all information som inkommer i förstudien för att undersöka om en ny upphandling ska genomföras. Det kan innebära att förslag från enskilda intressenter inte alltid kan beaktas vid utformningen av en eventuellt kommande upphandling.

3 Föregående upphandling

3.1 Upphandlingsform och tidpunkter

Den föregående upphandlingen genomfördes enligt ett Öppet upphandlingsförfarande och som tilldelningsgrund användes det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet. Förfrågningsunderlaget publicerades 2013-10-09 och sista anbudsdag var 2013-11-18. Ramavtalen började gälla från och med 2014-01-20.

3.2 Upphandlingens omfattning

Upphandlingen omfattade varor inom elektronikområdet som exempelvis multimetrar, strömtänger, strömställare, elverktyg, mät- och styrenheter, transformatorer, kondensatorer, filter, induktorer, oscilloskop, säkringar, säkringshållare, microcontroller, nätaggregat, reläer, givare, kontaktdon/tillbehör, kablage, kabeltillbehör, inbyggnadssystem, monteringsmaterial, automatsäkringar, märkning/knappar/rattar, mönsterkort, inkapslingar elektronikboxar, fläktar, motstånd, potensiometrar, laddare/nätaggregat, halvledare/dioder, halvledare/transistorer, halvledare/tyristorer, halvledare/IC kretsar, kristaller/oscillatorer, optokomponenter, kylelement, lasrar, mätinstrument, byggsatser, olika aktiva och passiva komponenter samt övrigt sortiment inom elektronikområdet.

3.3 Leverantörskvalificering, krav och utvärdering

Utöver sedvanliga krav ställdes särskilda krav på teknisk kapacitet i form av tidigare utförda leveranser. Den tekniska kapaciteten skulle styrkas genom att anbudsgivaren i anbudet redovisade två (2) referensuppdrag, som visade att anbudsgivaren utfört leveranser inom det efterfrågade varuområdet. Tidpunkt för uppdragens genomförande fick inte vara äldre än tre (3) år räknat från sista anbudsdag. Referensuppdragen skulle avse uppdrag från två (2) olika uppdragsgivare. Referensuppdrag som avsåg uppdrag inom den egna organisationen accepterades inte.

3.3.1 Utvärdering

Mervärdesmodellen användes som utvärderingsmodell. Mervärdesmodellen bygger på principen att de utvärderingskriterier utöver pris som bedöms i utvärderingen ges ett mervärde i kronor och att detta värde anges i förfrågningsunderlaget. Varje utvärderingskriterie värderas var för sig och ges ett ekonomiskt värde i SEK. Det totala maximala mervärdet erhålls genom att summera samtliga mervärden.

Mervärdena för respektive kriterie subtraheras från anbudssumman. Resultatet betecknas anbudets jämförelsesumma. Anbudet med den lägsta jämförelsesumman är det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet.

Utvärderingskriterier

De utvärderingskriterier som förutom pris beaktades i upphandlingen var:

1. Sortimentbredd avseende lagerförda varor inom elektronikområdet
2. Rabatt
3. Support på svenska

Statens inköpscentral hade bestämt att det totala maximala mervärdet var 2 000 000 SEK, vilket var fördelat enligt nedan:

1. Sortimentbredd avseende lagerförda varor inom elektronikområdet: 800 000 SEK
2. Rabatt: 800 000 SEK
3. Support på svenska: 400 000 SEK

3.3.2 Utvärderingskriterie 1 - Sortimentbredd avseende lagerförda varor inom elektronikområdet

Anbudsgivare som erbjöd en sortimentsbredd inom området elektronikutrustning och elektronikkomponenter på över 50 000 st. lagerförda varor i sortimentet upp till 200 000 st. lagerförda varor kunde erhålla ett mervärde i upphandlingen genom att avdrag gjordes på anbudssumman. Observera att en sortimentsbredd på över 200 000 st. varor inte gav något ytterligare mervärde i upphandlingen. Det maximala mervärdet för utvärderingskriterie 1 var 800 000 SEK.

Hur mervärdet beräknades kan tydliggöras med följande exempel:

- Angavs en sortimentsbredd på 65 000 st. varor erhöles 10 procent (%) av utvärderingskriteriets totala mervärde, dvs. 80 000 SEK.
- Angavs en sortimentsbredd på 170 000 st. varor erhöles 80 procent (%) av utvärderingskriteriets totala mervärde, dvs. 640 000 SEK.
- Angavs en sortimentsbredd på 200 000 st. varor erhöles 100 procent (%) av utvärderingskriteriets totala mervärde, dvs. 800 000 SEK.

3.3.3 Utvärderingskriterie 2 – Rabatt

Anbudsgivare som erbjöd en rabatt som översteg åtta (8) % kunde, förutom att den erbjudna rabatten drogs av från respektive vara i bilaga prisbilaga, erhålla ett ytterligare avdrag på anbudssumman. Rabattsatsen utvärderades enligt en linjär skala, där erbjuden rabatt över åtta (8) % upp till 15 % gav avdrag på anbudssumman. Observera att en erbjuden rabatt högre än 15 % inte gav något ytterligare mervärde i upphandlingen. Det maximala mervärdet för utvärderingskriterie 2 var 800 000 SEK.



Hur mervärdet beräknades kan tydliggöras med följande exempel:

- Anbudsgivare som erbjöd 9 % rabatt erhöll ett ytterligare avdrag på totalpris på 114 285,71 SEK.
- Anbudsgivare som erbjöd 10 % rabatt erhöll ett ytterligare avdrag på totalpris på 228 571,43 SEK.
- Anbudsgivare som erbjuder 15 % rabatt erhöll ett ytterligare avdrag på totalpris på 800 000 SEK.

3.3.4 Utvärderingskriterie 3 - Support på svenska

För att erhålla mervärdet för kriteriet skulle följande vara uppfyllt:

- Anbudsgivaren skulle ha svensktalande personal i supporttjänsten som obehindrat kunde kommunicera med avropande myndighet på svenska i både tal och skrift och som var tillgänglig varje helgfri arbetsdag året runt, och
- Supporttjänsten skulle kunna nås via telefon och e-post varje helgfri arbetsdag mellan kl. 08.00 och 17.00, svensk tid.

Om inte ovan var uppfyllt eller endast delvis uppfylldes erhöles inget mervärde för kriteriet.

Mervärdet för utvärderingskriterie 3 var 400 000 SEK.

3.3.5 Sortimentsbredd

Krav ställdes på att anbudsgivaren skulle inneha tillräcklig sortimentsbredd för att tillmötesgå avropande myndigheters behov. Med tillräcklig sortimentsbredd menades att anbudsgivare hade minst 50 000 st. lagerförda varor inom området elektronikutrustning och elektronikkomponenter i sortimentet.

3.3.6 Kataloger och prislistor

Vidare ställdes krav på att anbudsgivaren på avropande myndighets begäran skulle kunna tillhandahålla kataloger och prislistor.

3.3.7 Teknisk prestanda

Samtliga levererade varor skulle uppfylla vid var tid gällande krav avseende teknisk prestanda, fastställda mått, utlovad funktion samt krav på kvalitet och säkerhet. Anbudsgivaren skulle således ansvara för brister i konstruktion, material, tillverkning eller att varorna i övrigt inte uppfyllde avtalade egenskaper.

Varor skulle vara CE-märkta, där så var tillämpligt. Vid leverans av avropade varor skulle på begäran, där så var tillämpligt, en Declaration om Conformity, en försäkran om överensstämmelse, bifogas. Dokumentet skulle innehålla uppgift om vilket/a direktiv som låg till grund för CE-märkningen.

Vid köp av elektronisk utrustning skulle erforderlig handhavandebeskrivning medfölja vid leverans. Handhavandebeskrivningen skulle i första hand vara på svenska och i andra hand på engelska.

3.3.8 Ersättningsvara/komponent

Om avropad vara inte kunde levereras fick denna ersättas med annan vara och levereras först efter överenskommelse med avropande myndighet. Ersättande vara skulle uppfylla de ställda kraven och vara likvärdig avseende mått, prestanda, kvalitet och/eller annat värde eller annan funktion. Pris för ersättande vara skulle vara detsamma som priset för den vara som ursprungligen avropats.

3.3.9 Leveransbekräftelse/orderbekräftelse

Anbudsgivaren skulle se till att lagerhållna varor var avropande myndighet tillhanda inom två (2) arbetsdagar från avrop om inte annat överenskommit med avropande myndighet.

Den för avropande myndighet billigaste fraktmetoden skulle användas om inte annat överenskommit med avropande myndighet. Fraktkostnad skulle inte utgå vid beställningar värda över 3 000 kronor.

3.3.10 Support

Anbudsgivaren skulle kunna tillhandahålla kostnadsfri support till beställare för att kunna erbjuda rådgivning avseende varor.

Supporten skulle kunna nås via telefon och e-post mellan kl. 08.00 och 16.00, svensk tid, varje helgfri arbetsdag året runt.

Vid enklare frågor till anbudsgivarens support skulle svar erhållas inom två (2) timmar, t.ex. frågor som avsåg ordinarie sortiment. Vid mer komplicerade frågor, t.ex. frågor som innebar kontakt med tredje part, skulle svar erhållas vid den tidpunkt som överenskommit med avropande myndighet.

Anbudsgivaren skulle ha personal i supporttjänsten som skulle kunna kommunicera på engelska med avropande myndighet i både tal och skrift.

Personal i supporttjänsten skulle ha god kännedom om innehållet i tecknat ramavtal samt ha kunskap om varor som omfattades av ramavtalet samt varornas användningsområden.



3.4 Synpunkter och erfarenheter från föregående upphandling

Upphandlingen genomfördes i enlighet med Statens inköpscentrals fastlagda processer. Följande erfarenheter har gjorts från projektets processer:

- Upphandlingsområdet elektronikutrustning och elektronikkomponenter är ett område som kräver sakkunskap då upphandlingsföremålet i vissa avseenden är tekniskt komplicerat. Det visade sig svårt och tidskrävande att hitta en sakkunnig.

Rekommendation: Det är lämpligt att redan i förstudiefasen undersöka vilka möjligheter det finns att ta hjälp av sakkunnig på området som kan stötta projektet under upphandlingsfasen.

- Projektet hade svårt att hitta oberoende sakkunniga i branschen som kunde agera tekniskt stöd i projektet. Lösningen blev istället att använda två personer från avropande myndigheter (KTH och Försvarsmakten) för att stötta projektet rörande tekniska frågor. Dessa personer var behjälpliga vid såväl utformning av FFU som vid utvärdering av anbud. Detta fungerade mycket bra.

Rekommendation: Vid behov av sakkunniga i en upphandling kan referenspersoner från avropande myndigheter vara ett både bättre och billigare alternativ än en konsult från den privata sektorn. Myndigheter som avropar för stora belopp och som utan statligt ramavtal skulle behöva göra en egen upphandling bör vara särskilt motiverade att erbjuda stöd i form av sakkunniga. Det är även tänkbart att sakkunniga skulle kunna efterfrågas redan i den enkät som skickas ut till avropande myndigheter.

- En av deltagarna i referensgruppen angavs av en anbudsgivare som kontaktperson för ett av de inlämnade referensuppdragen i upphandlingen. Efter telefonsamtal med referenspersonen kopplades denne bort från arbetet med utvärderingen av anbudet för att undvika att denna skulle kunna utpekas som partisk.

Rekommendation: Informera referenspersoner om att dessa inte bör ha kontakt med potentiella anbudsgivare som kan påverka deras arbete i upphandlingsprojektet.



4 Nuvarande ramavtal

4.1 Avtalets löptid

Ramavtalet, som började gälla från 2014-01-20, gäller till och med 2018-01-19.

4.2 Avropsordning

Nuvarande Ramavtal är tecknat med en leverantör.

4.3 Antagna ramavtalsleverantörer

Följande ramavtalsleverantör antogs:

- Elfa Distrelec AB

4.4 Försäljningen på ramavtalet

Ramavtalsleverantören är skyldig att en gång per år redovisa den försäljning som skett på ramavtalet.

4.4.1 Total omsättning på ramavtalet

Nedan redovisas omsättningsstatistik avseende år 2014-2016. Statistiken baseras på uppgifter redovisade av ramavtalsleverantören.

År/Kvartal	1	2	3	4	Totalt SEK/år
2014	3 138 128	4 707 787	2 599 042	2 599 042	13 043 499
2015	5 766 453	5 138 375	2 909 018	6 275 157	20 089 003
2016	15 933 039	4 114 137	3 107 467	4 880 071	28 034 714



4.4.2 Omsättning per produktområde/tjänsteområde

Tabellen nedan visar de artiklar som till *antalet* sålts mest under ramavtalsperioden.

År	Kategori	Artikel	Antal	SEK
2014	Cable Ties / Cable Supports	Cable tie white 98mmx2.5mm	10 000	981
2016	Plug-in Power Supplies	Pink anti-static bag Biotronic US ver	9 562	1
2016	Plug-in Power Supplies	Inner box Biotronic US ver	7 000	70
2016	Plug-in Power Supplies	Power Supply Unit	4 520	0
2016	Multipole Connectors	Crimp socket for AWG28-22 Female	4 500	3 672
2014	Automotive Fuses and Fuse Holders	Automotive fuse 20 A 32VDC yellow	4 000	8 015
2015	Multipole Connectors	Crimp socket for AWG28-22 Female	4 000	4 522
2015	Multipole Connectors	Crimp socket Female	4 000	3 707
2015	Multipole Connectors	Crimp socket Female	4 000	3 159
2016	Multipole Connectors	Crimp socket for AWG28-22 Female	4 000	3 264

Tabellen nedan visar de artiklar som till *värdet* i SEK sålts mest under ramavtalsperioden.

År	Kategori	Artikel	Antal	SEK
2016	Probes and Accessories	RF converter module 0,1MHz to 3GHz	30	5 820 000
2015	Telecom Measuring Instruments	All-in-one network and fiber testing inc	7	1 316 455
2016	Electrical Testing Instruments	ZVH, Analyzer incl accessories	6	1 314 000
2016	Function Generators / Frequency Meters	Baseband generator H110B 1GB	30	1 086 000
2015	Measuring Transducers, Signal Converters	RF converter module 0,1MHz to 3GHz	5	1 065 240
2016	Electrical Testing Instruments	Single and multi mode opto	7	910 000
2016	Electrical Testing Instruments	OTDR module incl assessories	5	764 750
2016	Probes and Accessories	Spectrum analyzer	30	486 000
2015	AC/DC Power Supplies	Power Supply and Battery Charger 28V 50A	7	469 483
2016	Magnifying Glasses / Microscopes	Digital microscope incl assesories	8	366 440

4.4.3 Administrativ avgift

Ramavtalsleverantören är skyldig att betala en administrativ avgift motsvarande 0,7 % på totalt fakturerat nettobelopp.



4.5 Ramavtalsanvändare

Nedan listas de åtta myndigheter som nyttjat ramavtalet mest samt myndigheters andel av den totala omsättningen för aktuell tidsperiod.

Tabellen nedan är sorterad på totalsumman av fakturerat ordervärde per myndighet från 2014 t.o.m. november 2016.

Myndighet	2014	2015	2016	Summa/myndighet
FMV	711 927 SEK	3 747 720 SEK	12 875 278 SEK	17 334 925 SEK
Försvarsmakten	3 267 280 SEK	6 195 917 SEK	3 317 983 SEK	12 781 180 SEK
Lunds universitet	1 991 735 SEK	1 625 971 SEK	1 307 598 SEK	4 925 304 SEK
KTH	1 248 650 SEK	1 038 601 SEK	797 268 SEK	3 084 518 SEK
FOI	847 569 SEK	1 016 806 SEK	428 860 SEK	2 293 235 SEK
Polismyndigheten	996 710 SEK	639 419 SEK	479 338 SEK	2 115 468 SEK
FRA	717 102 SEK	463 372 SEK	485 596 SEK	1 666 070 SEK
Uppsala universitet	687 101 SEK	431 568 SEK	371 168 SEK	1 489 837 SEK

4.6 Avstegsanmälan

Nedan anges de myndigheter som har begärt avstegsanmälan från ramavtalet under perioden 2014 – 2105:

- Högskolan Kristianstad
- MSB

Under 2016 har inga avstegsanmälningar inkommit till Statens inköpscentral.



4.7 Förvaltning av ramavtalet

Ramavtalet förvaltas av enheten för ramavtalsförvaltning vid Statens inköpscentral.

4.7.1 Synpunkter och erfarenheter från förvaltningen

Ansvarig ramavtalsförvaltare har ställt samman en förvaltningsrapport innehållande erfarenheter från förvaltningen av ramavtalet samt förslag och synpunkter inför kommande upphandling. I förvaltningsrapporten framkom i huvudsak nedanstående synpunkter.

Ramavtalet har varit ett väl fungerande ramavtal med små incidenter avseende leveransförseningar samt leveranser till felaktiga adresser. Ramavtalsleverantören har vid dessa tillfällen vidtagit de åtgärder som varit nödvändiga för att rätta upp dessa leveranser.

Under ramavtalsperioden har ramavtalsleverantören övergått till annan form av e-handelssystem och beställningsfunktion. Detta har fungerat på ett tillfredsställande sätt med enbart mindre felaktigheter avseende förpackningsstorlekar vid leveranser till en avropande myndighet.

5 Informationsspridning av ramavtalet

Information om ramavtalet förmedlas på www.avropa.se. Det är enheten för ramavtalsförvaltning på Statens inköpscentral som är ansvarig för att webbplatsen kontinuerligt uppdateras med relevant information om ramavtalet och ser även till att stöddokumentation i form av exempelvis vägledning och avropsblankett finns att tillgå.

6 Behovsundersökning

I förstudien har det genomförts en enkätundersökning samt telefonmöten med personer från avropande myndigheter.

6.1 Behovet

Den enkät som distribuerats till avropande myndigheter styrker att ramavtalet fungerat bra för de 24 % som har angett att de har använt ramavtalet. Av de som svarat att de inte använt ramavtalet anger 88 % att de inte har något behov av ramavtalet.

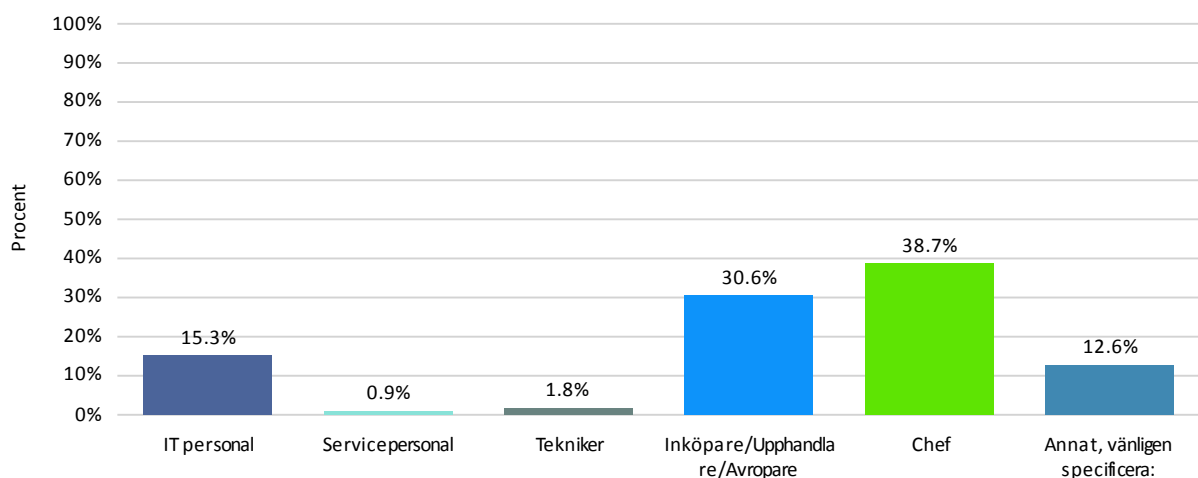
6.2 Myndighetsenkät

En enkät gick ut till 353 avropsberättigade myndigheter. Enkäten besvarades av 111 respondenter, vilket ger en svarsfrekvens på 31 %.

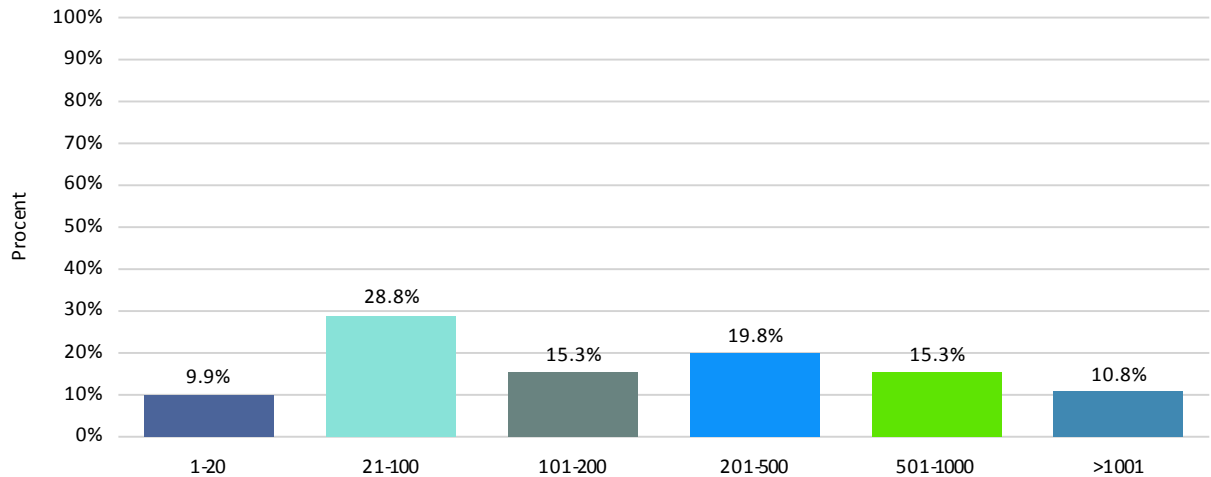
Syftet med enkäten var att undersöka behovet av samt önskemål kring varorna inom ramavtalsområdet. Vidare var syftet att ge myndigheterna möjlighet att dela med sig av sina erfarenheter rörande det befintliga ramavtalet och ge generella synpunkter avseende en eventuellt kommande upphandling av ett statligt ramavtal.

Nedan visas ett utdrag av myndigheternas svar på enkäten.

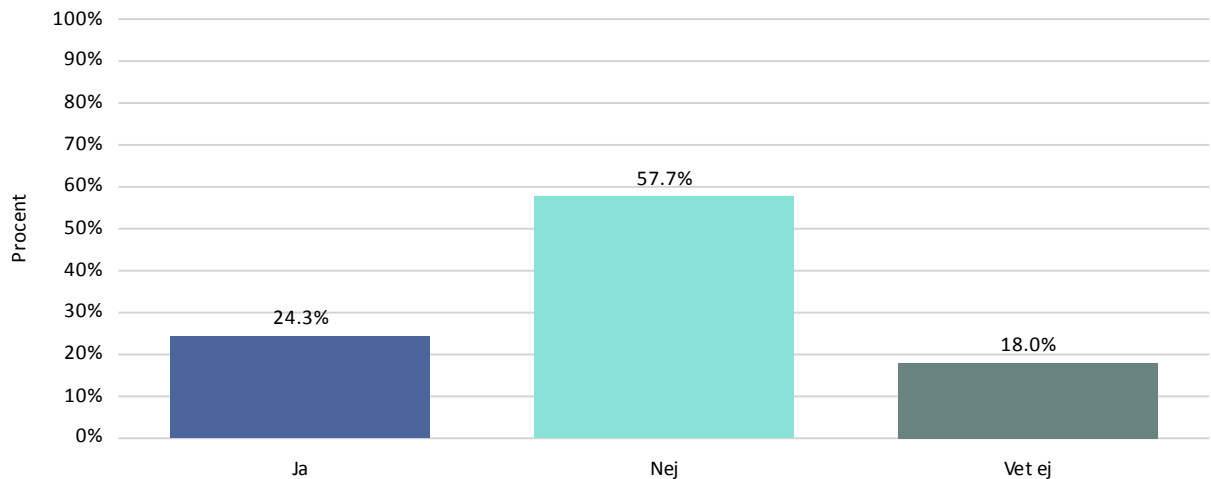
6.2.1 Vilken är din huvudsakliga roll på myndigheten?



6.2.2 Hur många anställda har myndigheten?

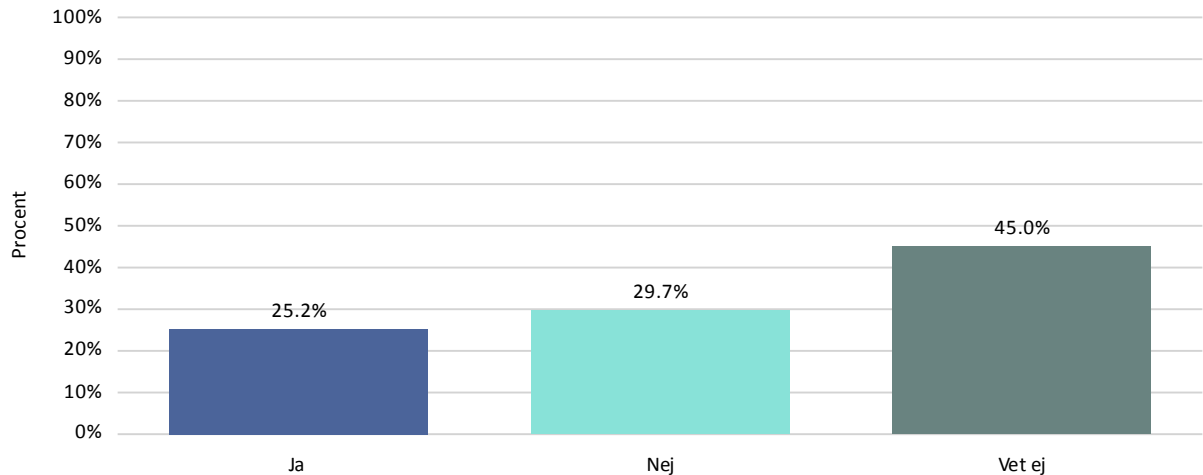


6.2.3 Har ni avropat från det statliga ramavtalet gällande elektronikrustning och elektronikkomponenter?



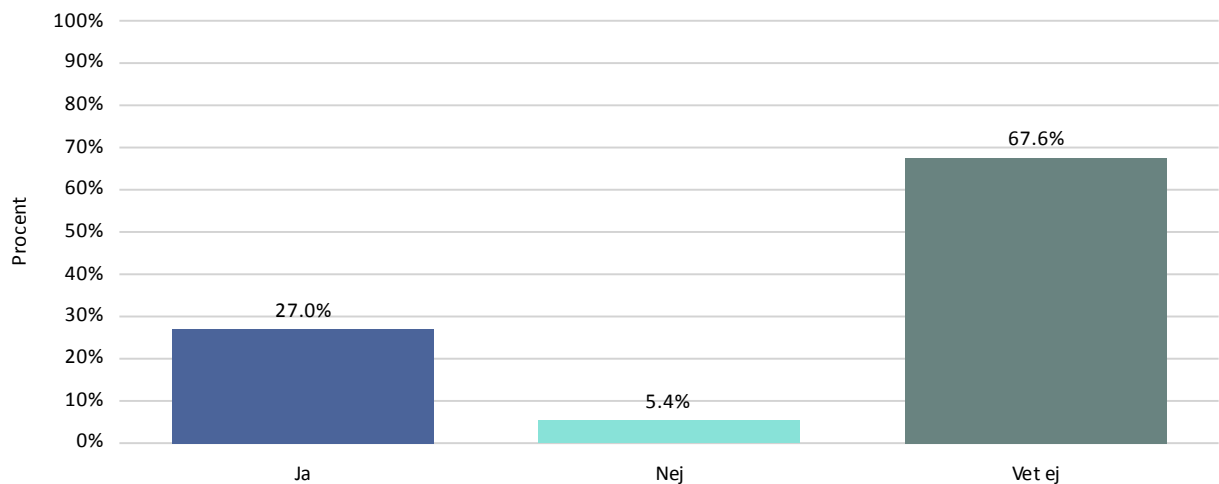
Majoriteten av respondenterna, 57,7 % har angett att de inte har avropat från det statliga ramavtalet för Elektronikrustning och Elektronikkomponenter. 24,3 % anger att de har avropat från ramavtalet och 18 % anger att de inte vet om de har avropat.

6.2.4 Planerar er organisation att i framtiden avropa från ramavtalet?



Flertalet av respondenterna, 45 %, svarar att de inte vet om de i framtiden planerar att avropa från ramavtalet. 29,7 % har svarat att de inte planerar avrop och 25,2 % svarar att deras myndighet planerar att i framtiden avropa från ramavtalet.

6.2.5 Är ni nöjda med utbudet av produkter, täcks ert behov?



Majoriteten av respondenterna, 67,6 %, svarar att de inte vet om de är nöjda med utbudet av produkter på nuvarande ramavtal. 27 % anger att de är nöjda med utbudet och att deras behov täcks och enbart 5,4 % svarar att de inte är nöjda med nuvarande ramavtal.

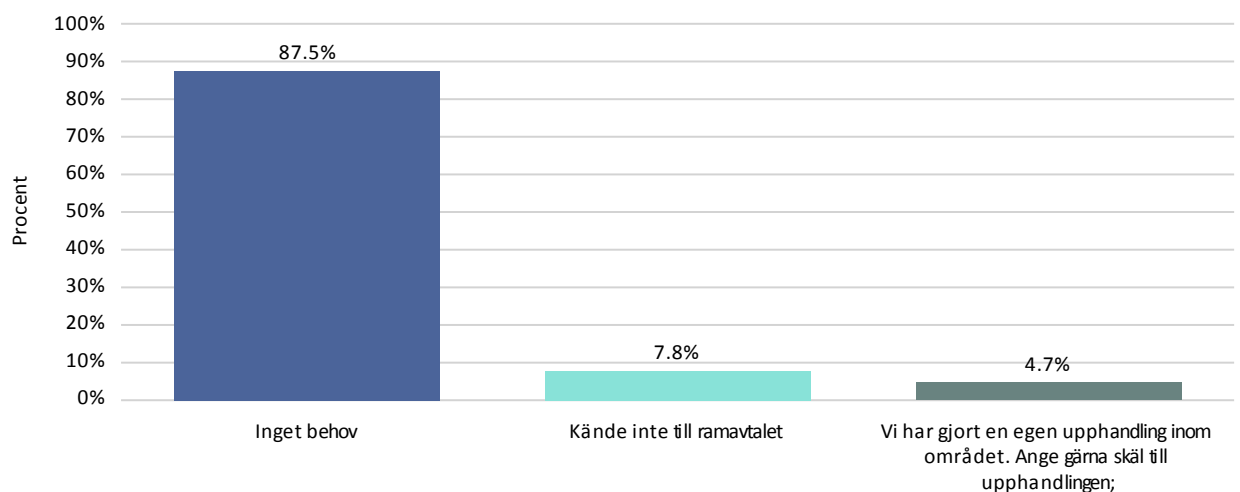
De som svarat att det är missnöjda med ramavtalet fick en följdfråga där de ombads ange orsaken, nedan listas svaren.

6.2.6 Ni har angett att ni inte är nöjda med produktutbudet på nuvarande ramavtal. Kommentera gärna varför och vilka produkter ni saknar:

- *"Vi är i behov av bredare produktgrupper."*
- *"Utbudet av elektronikkomponenter och elektronikutrustning är gigantiskt och att täcka mer än en liten bråkdel av detta genom ramavtal är inte möjligt."*
- *"Saknar mobiltelefoner med stöd för två simkort."*
- *"Har behov av leverantör som kan ta helhetsansvar för hårdvara, support och produkter."*

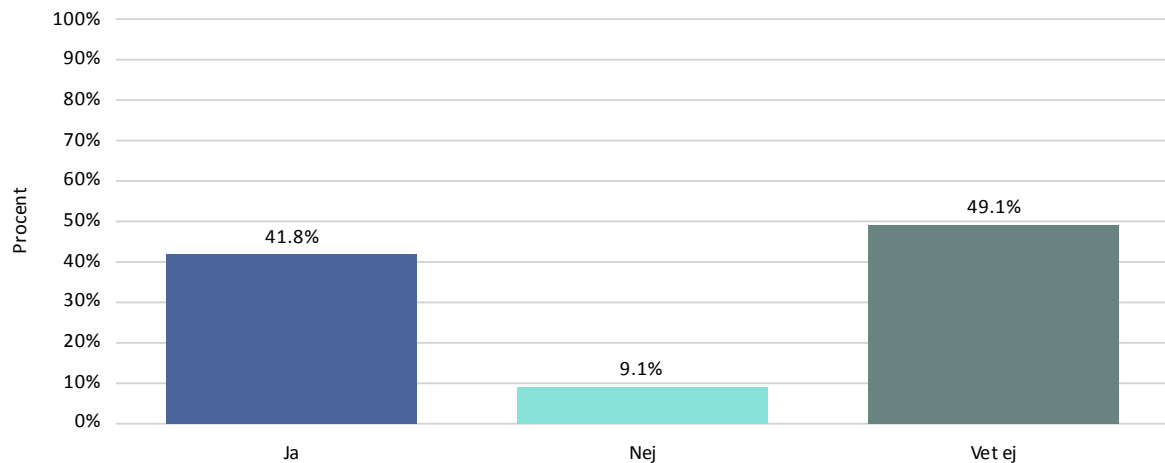
De som svarat att de inte har avropat från det statliga ramavtalet gällande Elektronutrustning och Elektronikkomponenter fick en följdfråga där de ombads ange orsaken, nedan syns svaren.

6.2.7 Varför använder ni inte det statliga ramavtalet gällande elektronikutrustning och elektronikkomponenter?



Majoriteten av respondenterna, 87,5 %, anger att de inte har något behov. 7,8 % svarar att de inte kände till ramavtalet och 4,7 % anger att de har gjort en egen upphandling.

6.2.8 Tycker ni att den nuvarande indelningen av ramavtalet med endast ett produktområde är bra?

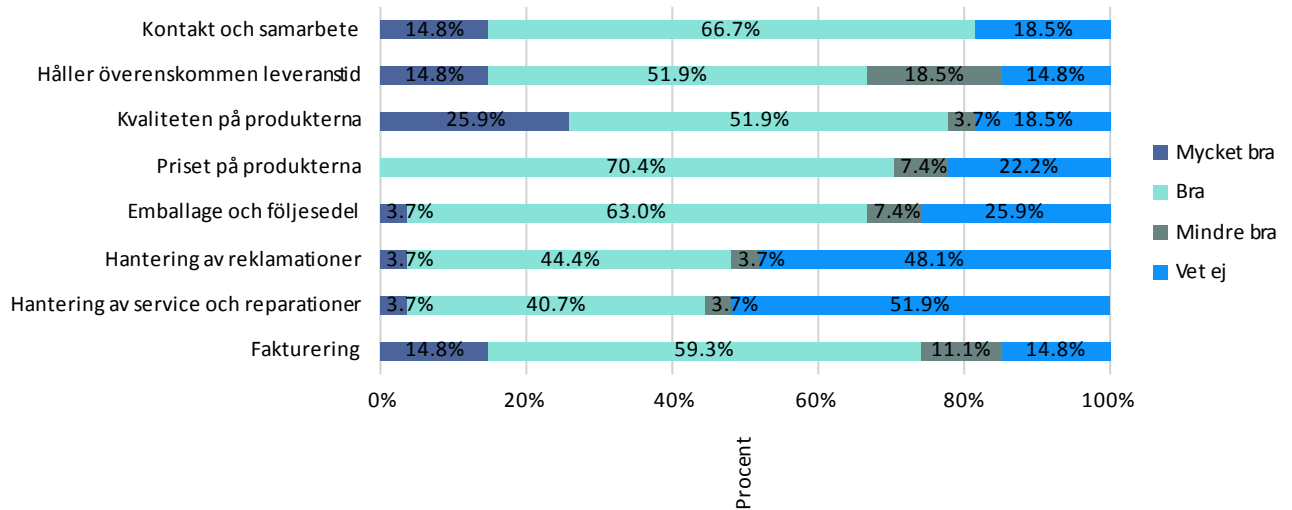


Flertalet av respondenterna, 49,1 % svarar att de inte vet om den nuvarande indelningen av ramavtalet är bra. 41,8 % svarar att de tycker att den nuvarande indelningen är bra och 9,1 % svarar att de inte vet.

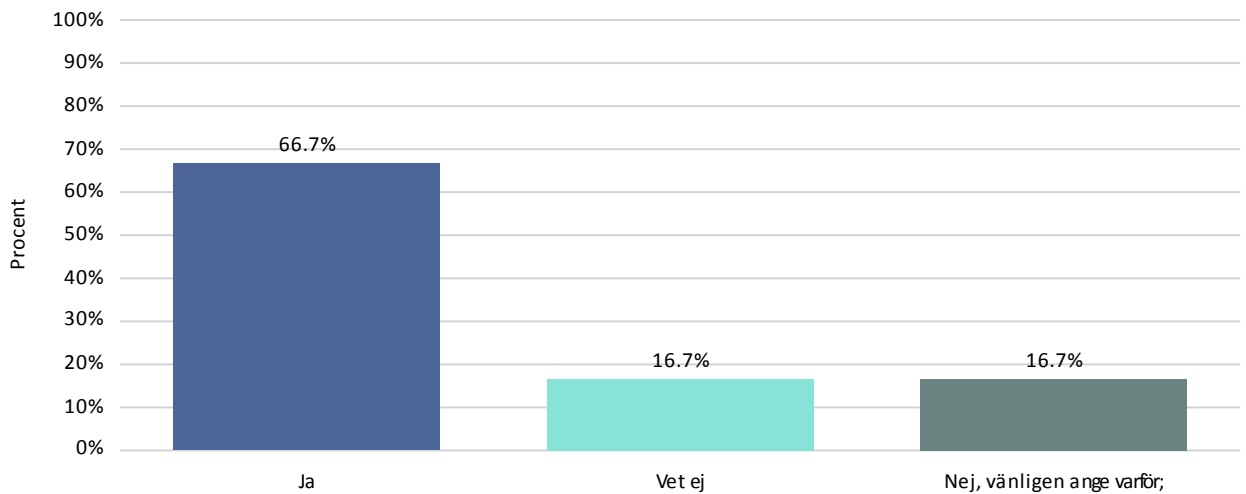
6.2.9 Om upphandlingen skulle kunna delas in i flera produktområden/geografiska områden, hur skulle en sådan indelning kunna se ut?

- *"Fler produktområden."*
- *"Geografisk indelning känns inte nödvändigt då det ändå är webbshop som täcker hela landet."*
- *"Med fler produktområden kan sortimentet naturligtvis utökas, jag ser ingen anledning till geografisk indelning i detta fall."*
- *"Regioner genom landsting."*
- *"Vet inte hur det ser ut idag, men det borde för IT vara minst indelat i datorer, kringutrustning respektive serverutrustning."*
- *"Produktområdet är bra som det är nu, vi ser helst ingen delning."*
- *"Norrbotten, Mellersta Sverige, Stockholmsområdet, Södra Sverige."*

6.2.10 Hur bedömer ni att följande har fungerat med den nuvarande ramavtalsleverantören under ramavtalsperioden?

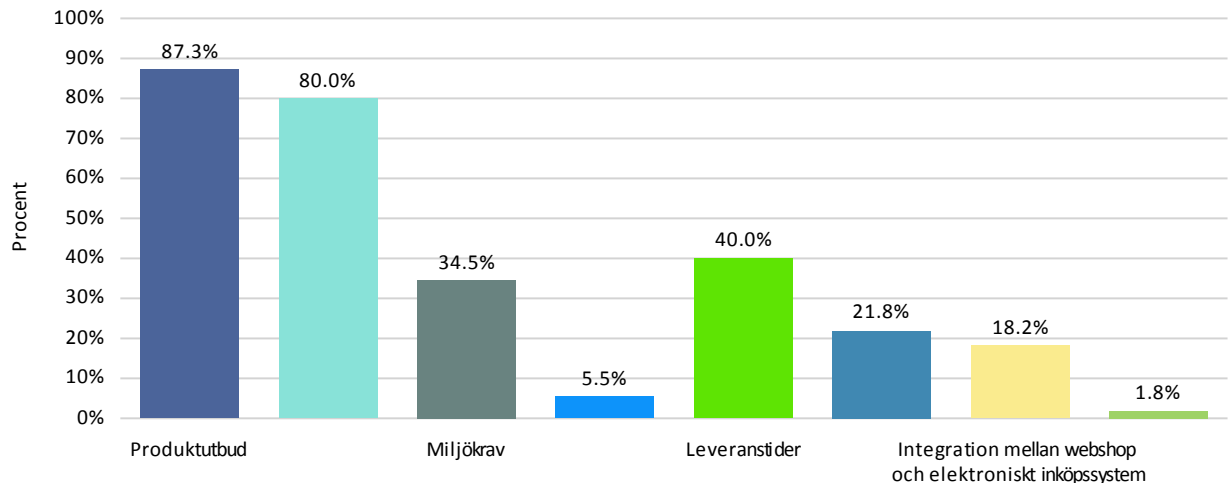


6.2.11 Har e-handelslösningen fungerat bra?



Majoriteten av respondenterna, 66,7 % svarar att e-handelslösningen har fungerat bra. 16,7 % svarar att det inte har fungerat bra och lika många anger att de inte vet.

6.2.12 Vilka krav anser ni är viktigast att ställa inför en eventuellt kommande upphandling?



På denna fråga kunde respondenterna välja 3 svarsalternativ. Majoriteten av respondenterna, 87,3 % svarar att det viktigaste kravet vid en eventuell kommande upphandling är produktutbudet. 80 % svarar att priset är viktigast, 40 % anger att de anser att leveranstider är viktigast.

6.2.13 Vilka utvärderingskriterier kan vara lämpliga att ha med i en eventuellt kommande upphandling?

- *"Fraktens påverkan på miljön."*
- *"Miljö och sociala krav, funktionalitet e-handel, sortiment."*
- *"Pris, sortiment och leveranstider."*
- *"Varierat och stort sortiment, smidig hantering av produktförändringar, hantering av miljö och sociala frågor."*
- *"Kvalité och modernitet/funktioner på produkterna."*

6.2.14 Har ni förslag på förbättringar eller förändringar som ni vill delge Statens inköpscentral?

- *"Bättre verktyg till avropande myndigheter/kunder för att kunna göra uppföljning av miljö och sociala krav."*
- *"Fortsatta och bättre kontakter(förstudier) med myndigheter/kunder inför statliga upphandlingar så behoven tillgodoses i så stor utsträckning som möjligt."*
- *"Få med e-beställningar och e-handel i avtalet."*

6.3 Möte med myndigheter

6.3.1 Om referensgruppsmöten

Intresset att delta i referensgruppsmöte har från avropande myndigheter inte varit så stort, istället valde projektgruppen att boka in telefonmöten med de myndigheter som avropat mest från nuvarande ramavtal. Försvarmakten och FMV är de stora avroparna på ramavtalet och ett telefonmöte bokades upp med dem samt med KTH som också finns med bland de större avroparna.

6.4 Sammanfattning av telefonmöten

FMV utför till 95 % av sin tid arbete åt Försvarmakten, FMV äger Försvarmaktens inköpsprocess och avrop sker således både av Försvarmakten och FMV.

FMV anser att nuvarande ramavtal fungerar bra, det som inte finns i sortimentet kan ramavtalsleverantören komplettera.

Under 2016 ökade omsättningen på ramavtalet då FMV genomförde större engångsinköp vid etableringen av en bas i Mali. Framöver kommer omsättningen att minska och ligga på totalt 2-3 miljoner SEK per år gemensamt för FMV och Försvarmakten.

FMV har under hösten sett över sina inköp inom elektronikområdet och upptäckt att de köpt in produkter från befintligt ramavtal som FMV har egna avtal på. Dessa produkter kommer i framtiden att köpas in på deras egna avtal, vilket förmodligen kommer sänka omsättningen ytteliggare på ramavtalet för Elektronikutrustning och Elektronikkomponenter.

KTH gör egna konstruktioner av kretskort och har därför specifika behov av elektronikkomponenter som nuvarande ramavtals standardsortiment inte kan tillgodose. KTH arbetar projektbaserat och hanterar sina inköp per projekt. Inköpen kommer inte upp i direktupphandlingsgränsen i dagsläget och deras omsättning har minskat sedan 2014.

7 Marknadsundersökning

Marknadsundersökningen påbörjades genom att projektgruppen genomförde en enkätundersökning där branschorganisationen Svensk Elektronik hjälpte till med att få ut enkäten till leverantörer inom branschen. Enkäten genererade färre svar än förväntat vilket ledde till att svaren inte gav tillräcklig information för att göra en djupare analys.

En viktig informationskälla har varit det möte projektgruppen hade med Elfa Distrelec AB som är befintlig ramavtalsleverantör.

Statens inköpscentral arbetar med att klassificera ramavtalsområdena utifrån sociala riskfaktorer. När vi ställer sociala krav i ramavtalsupphandlingar finns dels ett nationellt perspektiv som rör arbetsförhållanden i Sverige, dels ett globalt perspektiv som omfattar mänskliga rättigheter och arbetsvillkor i globala leverantörsled. Det är viktigt att de krav som ställs är relevanta och uppföljningsbara. Med detta som bakgrund träffade projektgruppen TCO Development som driver en hållbar utveckling inom IT-sektorn.

Vidare hade projektgruppen planerat att genomföra möten med branschorganisationen Svensk Elektronik samt ett flertal andra aktörer inom branschen. Efter behovsanalysen bestämde sig projektgruppen för att inte genomföra dessa möten.

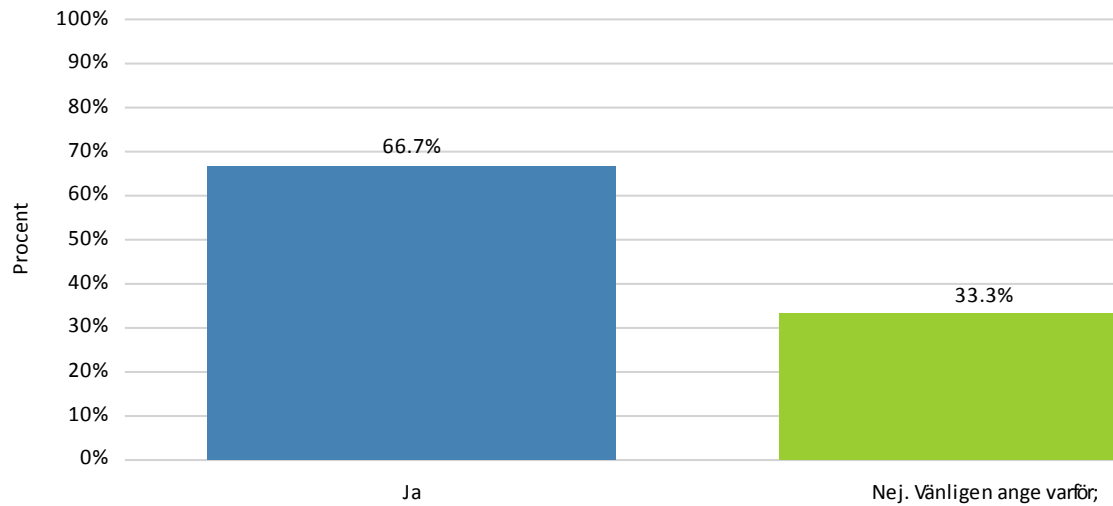
7.1 Leverantörsenkät

Projektgruppen fick hjälp av branschorganisationen Svensk Elektronik för att distribuera en enkät till leverantörer på marknaden. Enkäten besvarades av sex respondenter.

Syftet med enkäten var att undersöka det utbud som kan erbjudas på marknaden vad gäller elektronikutrustning och elektronikkomponenter inom ramavtalsområdet. Vidare var syftet att ge leverantörer möjlighet att dela med sig av sina erfarenheter rörande det befintliga ramavtalet och ge generella synpunkter avseende en eventuellt kommande upphandling av ett statligt ramavtal.

Nedan visas ett utdrag av leverantörernas svar på enkäten.

7.1.1 Tycker ni att nuvarande indelning av ramavtalet med endast ett produktområde är bra?



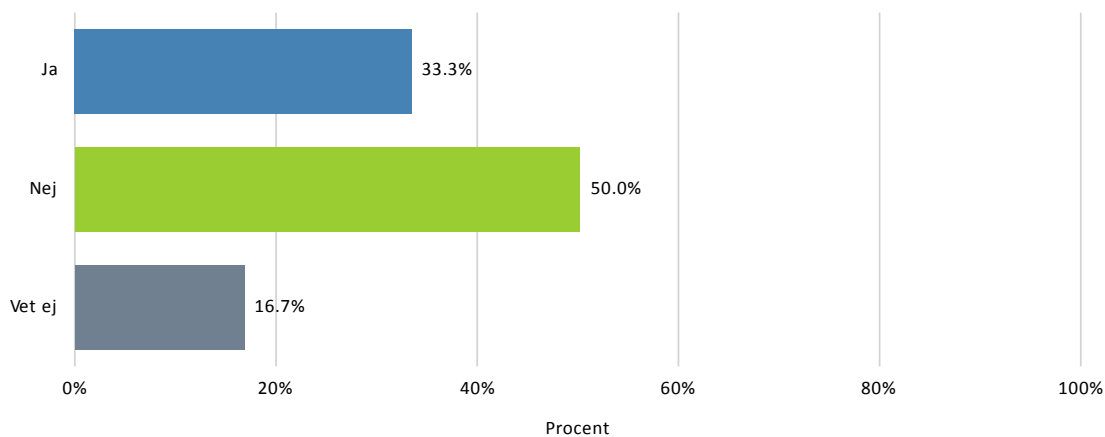
De som svarat att de inte tyckte att nuvarande indelning av ramavtalet var bra fick i fritext ange varför de inte tycker att indelningen är bra. De svar vi fick var:

- *"Det är ett brett område. I många fall är leverantörerna mer specialiserade."*
- *"Det är för stor spridning på produkterna."*

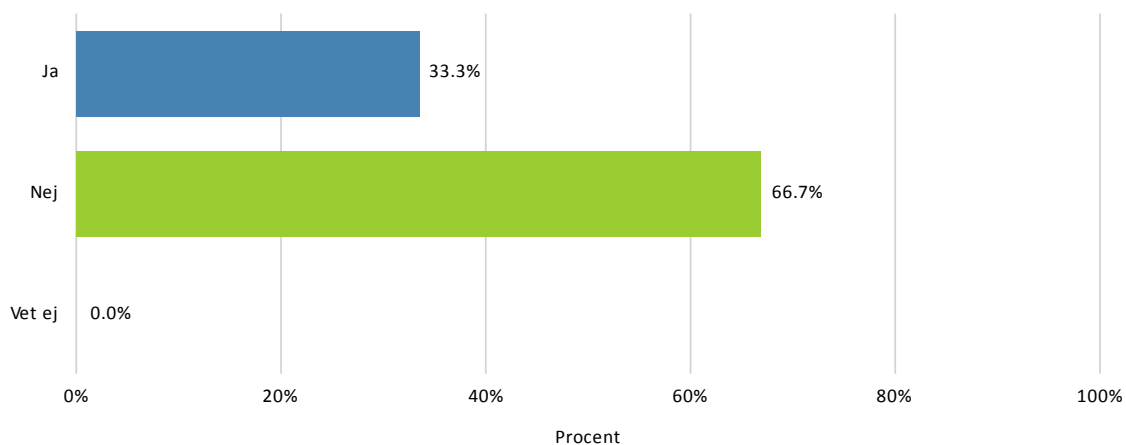
7.1.2 Frågor gällande webbutik

Vi ställde frågan ”Kan ni erbjuda en webbutik som:”

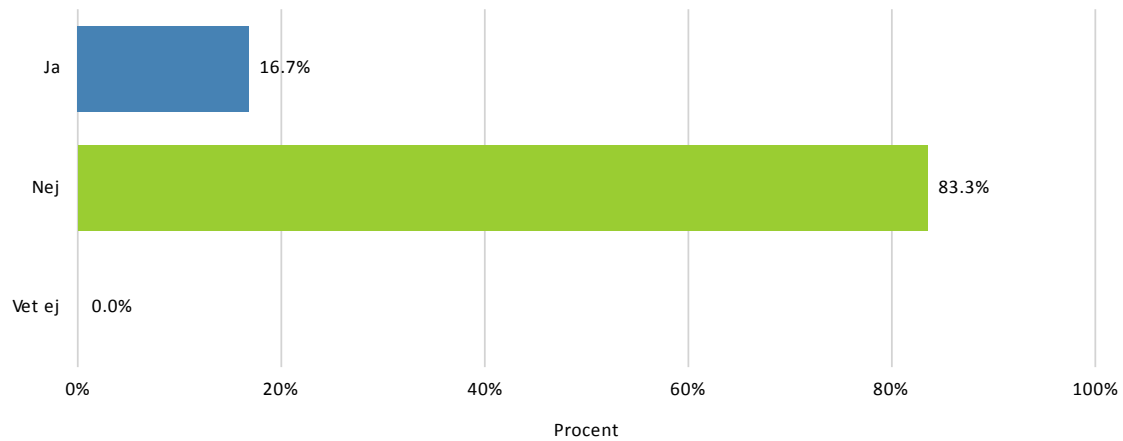
7.1.2.1 Tydligt kan visa vilka produkter som ingår i avtalet genom en tydlig märkning?” På denna fråga kunde 50 % av respondenterna särskilja produkterna.



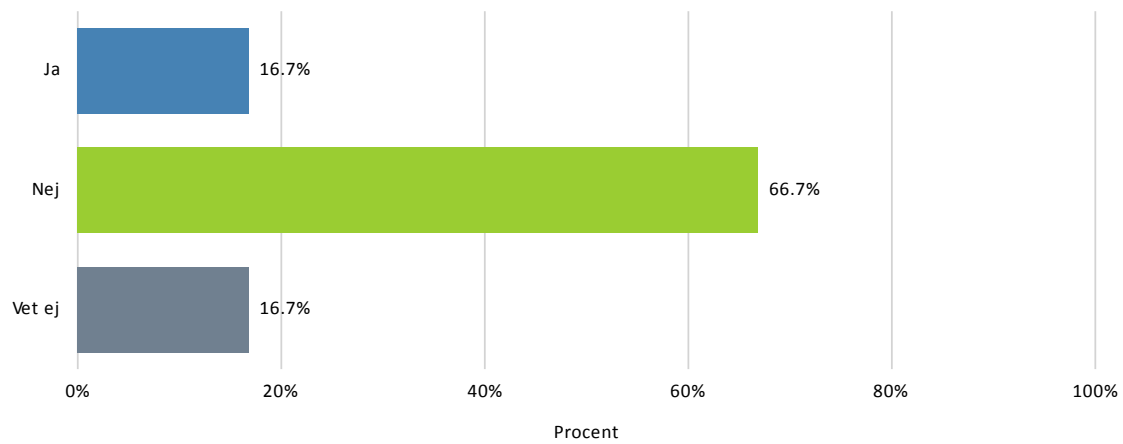
7.1.2.2 Har en eventuell miljömärkning som tydligt visas exempelvis med hjälp av en ”miljömärkningsikon”?



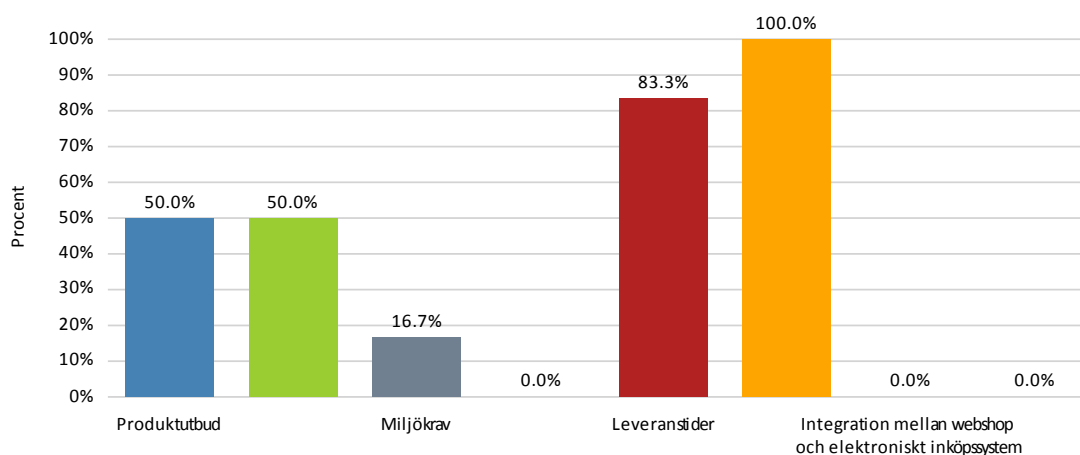
7.1.2.3 Gör det möjligt för kund att logga in med sina kontouppgifter och få fram uppgifter om avtalspriser, orderhistorik, leveransstatus och fakturor.



7.1.2.4 Gör det möjligt för kund att vid inloggning komma till en särskild del i er webbutik som anpassats till sortiment och priser definierade i ramavtalet.



7.1.3 . Vilka krav anser ni är viktigast att ställa i en upphandling av elektronikutrustning och elektronikkomponenter (max tre alternativ kan väljas)?



7.1.4 Vilka utvärderingskriterier kan vara lämpliga att ha med i en upphandling av elektronikutrustning och elektronikkomponenter?

- *"Support på lokalt språk i form av kundtjänst, reklamation, produktteknisk, specialartiklar och priser vid större kvantiteter. Produktkatalog på lokalt språk. Lokal webb. Teknisk säljare i hela landet. Specialkompetens inom viktiga områden såsom test och mätinstrument."*
- *"Eftersökt teknisk livslängd - ett kylskåp ska det hålla i 5 år eller 15 år den frågan gäller mycket elektronik. 3-5 år är kanske vanligt men om 10 - 20 år vad förväntas och hur separerar man det."*
- *"Kvalitet, leveranstid, leveranssäkerhet och sist pris."*
- *"Miljö o soc frågor är självklara."*
- *"Support, service och utbildning (handhavande)."*

7.2 Möte med leverantör

7.2.1 Om leverantörmöte

Projektet genomförde 2016-11-23 ett möte med Elfa Distrelec AB som är nuvarande ramavtalsleverantör av Elektronikutrustning och Elektronikkomponenter.

Syftet med mötet var att få en bild av leverantörens synpunkter och erfarenheter beträffande det nuvarande ramavtalet. Dessutom gavs leverantören möjlighet att komma med input gällande upplägg av en eventuellt kommande upphandling. Därtill har projektgruppen efterfrågat leverantörens syn på marknaden i stort. Nedan följer en kortfattad sammanställning om leverantören.

7.2.2 Om leverantören

Elfa Distrelec AB

Elfa Distrelec AB är en distributör av komponenter och tillbehör inom IT, elektronik och teknik. Elfa Distrelec ägs av Dätwyler, den schweiziska industrikoncernen. Deras verksamhetsområde omfattar Sverige, Norge, Danmark, Finland och Polen, de baltiska staterna och Ukraina.

7.2.3 Mötets viktigaste frågor

- Presentation av företaget
- Branschen
- Specialistområden/lagerhållning
- Underleverantörer
- Kundtjänst/Support
- Synpunkter på det tidigare förfrågningsunderlaget
- Ändringar inför en eventuellt ny upphandling
- Kvalitet
- Miljö
- Sociala krav
- Viktiga krav att ställa vid upphandling av Elektronik
- Lämpliga utvärderingskriterier
- Leverans
- Webbutik
- Garanti

7.3 Möte med TCO Development

7.3.1 Om TCO Development

TCO Development driver en hållbar utveckling inom IT-sektorn via TCO Certified, hållbarhetscertifieringen för IT-produkter. TCO Certified är internationell tredjeparts hållbarhetscertifiering för IT-produkter. Med hjälp av TCO Certified kan organisationer över hela världen ställa miljömässiga och sociala krav på IT-produkter och dess tillverkning och därmed möta utmaningar ur ett hållbarhetsperspektiv som kopplas till IT-produkter.

7.3.2 Mötets viktigaste frågor

Huvudsyftet med mötet var att samla information om och diskutera hållbarhetskrav inför en eventuellt kommande upphandling på området.

Under en IT-produkts livscykel finns miljömässiga och sociala utmaningar kopplade till bland annat dåliga arbetsförhållanden i tillverkningen, negativ miljöpåverkan i form av råvaruutvinning, energianvändning, farliga ämnen och kemikalier, arbetsmiljöproblem på arbetsplatserna där IT-produkterna används samt otillräcklig återvinning – med växande avfallsström av elektronikskrot som följd. TCO förespråkar att man delar in kraven i 3 steg.

Krav under tillverkningen

Socialt ansvar i tillverkningen och ett certifierat miljöledningssystem.

Krav under användningen

Klimataspekter, ergonomi och arbetsmiljöaspekter, samt hälsa, säkerhet och emissioner.

Krav under sluthantering

Begränsning av farliga ämnen och kemikalier, livslängd och anpassning för återvinning.

8 Andra upphandlingar inom området

Postnord, Dnr 15/102

Upphandlingen avsåg katalogvaror på Facility management området och omfattade Järnhandel, Industrifackhandel, Elektronikkomponenter, Vitvaror/Hemelektronik och IT-tillbehör. Upphandlingen genomfördes enligt lag om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster (LUF) med förhandlat förfarande. Upphandlingen genomfördes i två steg och Postnord avsåg att bjuda in minst 5 leverantörer att lämna anbud i steg 2.

Chalmers tekniska högskola, Dnr C 2014-1655

Upphandlingen avsåg instrument och elektronikkomponenter i vid bemärkelse dvs. allt som ingick i respektive leverantörs sortiment både inom aktiva och passiva komponenter. Upphandlingen genomfördes som ett öppet förfarande och av förfrågningsunderlaget framgick att Chalmers avsåg att anta de anbud som var ekonomiskt mest fördelaktigt med hänsyn taget till nedanstående utvärderingskriterier:

- Uppfyllelse av kravspecifikation och utvärderingskrav (70 %)
- Pris (30 %)

9 Överprövningsmål inom området

I allmänhet visar kartläggningen att ett fåtal av de genomförda upphandlingarna överprövas. Projektet drar därför slutsatsen att det inte är en överprövningsbenägen bransch.

10 Relevant lagstiftning, föreskrifter och allmänna råd

RoHS-direktivet

RoHS-direktivet (Restriction of Hazardous Substances in electrical and electronic equipment.) syftar till att minska riskerna för människors hälsa och för miljön genom att ersätta och begränsa följande farliga kemiska ämnen i elektrisk och elektronisk utrustning:

- Kvicksilver
- Kadmium
- Bly
- Sexvärt krom
- Polybromerade bifenyler
- Polybromerade difenyletrar

Reach- EU:s kemikalieförordning

Reach-förordningen handlar om registrering, utvärdering, tillstånd och begränsningar av kemiska ämnen. Reach innehåller också krav på användare av kemikalier, vilket inte förekommer i tidigare lagstiftning.

Grundprincipen i Reach är att den som tillverkar eller importerar kemiska ämnen i mängder om minst 1 ton per år ska registrera dessa hos den Europeiska kemikaliemyndigheten Echa. Ju större mängd av ämnet som tillverkas eller importeras desto mer information ska ingå i registreringsunderlaget. Ämnen som inte är registrerade får inte släppas ut på EU-marknaden.

Tillverkare och importörer som tillverkar ett kemiskt ämne inom EU eller importerar ett kemiskt ämne till EU är skyldiga att registrera ämnet, ta fram säkerhetsdatablad till sina kunder och i vissa fall ta fram en kemikaliesäkerhetsrapport.

WEEE-direktivet

EU:s direktiv om insamling och återvinning av avfall från elektriska och elektroniska produkter (WEEE) är ett relativt nytt direktiv. Medlemsländerna ska se till att det finns ett bra system för insamling och återvinning. Det sker genom så kallat producentansvar, det vill säga de som tillverkar och säljer eller importerar och säljer elektronik ska märka produkterna, samla in elavfallet och sedan se till att återanvända, återvinna eller ta hand om elavfallet på annat miljövänligt sätt.

Att insamling och återvinning av avfall från elektriska och elektroniska produkter fungerar har stor miljömässig påverkan. Det finns stora risker i ett dåligt omhändertagande av



elprodukter, eftersom de innehåller många farliga ämnen. Elprodukter innehåller dessutom ämnen som är väl lämpade för materialåtervinning. Mängden elavfall växer snabbt och är den snabbast växande avfallskategorin i världen. Förekomst av farliga ämnen är ett problem särskilt i samband med illegal transport till tredje världen. Materialåtervinning sker inte i tillräcklig omfattning. Det är viktigt att minska avfallsmängderna.

Syftet med WEEE-direktivet är att förebygga uppkomsten av avfall som utgörs av eller innehåller elektriska eller elektroniska produkter (WEEE). Ett annat syfte med direktivet är att det ska ske återanvändning, materialåtervinning och andra former av återvinning av sådant avfall för att minska bortskaffandet av avfall. Syftet är även att förbättra miljöprestandan hos alla aktörer som berörs under de elektriska och elektroniska produkternas livscykel, till exempel tillverkare, distributörer, konsumenter och återvinnare.

Producentansvaret innebär att viss inrapportering ska göras till Naturvårdsverket som är tillsynsmyndighet i Sverige, för mer information se www.naturvardsverket.se.

EE- & Batteriregistret

Producenter av elutrustning (EE) samt batterier ska göra anmälan i EE- & Batteriregistret. Producenter är de företag som tillverkar eller för in elutrustning och batterier och sätter dem på den svenska marknaden.

Batteri

Det är batteriproducenternas ansvar att se till att alla batterier som säljs samlas in och återvinns. Producenter ska anmäla sig och rapportera uppgifter till Naturvårdsverket, även om man är medlem i ett kollektivt insamlingssystem för batterier.

EE

Producenter ska anmäla sig och rapportera uppgifter till Naturvårdsverket, även om man är medlem i ett kollektivt insamlingssystem för elavfall.

En producentrepresentant är den som via fullmakt tagit över alla skyldigheter som producentansvaret medför. Företag som är etablerade i ett annat EU-land kan via fullmakt utse en producentrepresentant. Representanten ska vara etablerad i Sverige.

Ekodesigndirektivet

Ekodesigndirektivet sätter minimikrav på energiprestanda hos produkter och förbjuder de mest energi- och resurskrävande produkterna på EU-marknaden.

Ekodesigndirektivet ska förbättra produkternas miljöprestanda under hela livscykeln. Kraven fungerar som ett golv för att förbjuda och ta bort de allra sämsta produkterna på marknaden, sett ur ett energiperspektiv. Kraven tas fram genom en livscykelanalys där produktens energianvändning i användarfasen ska vara den största delen för att produkten ska bli aktuell för ekodesign. Nivåerna för kraven sätts sedan så att den totala kostnaden för investering och driftskostnaden ska bli så låg som möjligt. Kraven kan också gälla andra egenskaper såsom buller, livslängd eller informationskrav kring farliga ämnen.

Direktivet är ett ramdirektiv, vilket innebär att direktivet sätter ramar för hur krav ska tas fram och vad som kan regleras. Specifika krav för olika produkter sätts sedan i produktförordningar. Där regleras också när kraven börjar gälla och hur mätning och kontroll ska gå till.

Energimärkningsdirektivet

Energimärkningsdirektivet synliggör produktens energianvändning och underlättar för konsumenter som vill göra energismarta val. Energimärkningen är obligatorisk för de produktgrupper som är reglerade och är gemensam för EU-länderna. Den har funnits sedan 1994.

Märkningen gör det lätt att jämföra olika modeller och fabrikat och visar även andra viktiga egenskaper som bildstorlek på tv-apparater, volym på kylar och frysar samt kapacitet för tvättmaskiner och diskmaskiner.

Även detta är ett ramdirektiv.

11 Rekommendation

Statistiken visar att ramavtalet används i mycket liten utsträckning av ett fåtal myndigheter. Denna låga nyttjandegrad bekräftades även av den myndighetsenkät där enbart 27 st. av respondenterna uppgav att de avropat från ramavtalet. Därtill är omsättningen på avtalet, ca 20 MSEK per år, inte tillräckligt hög för att motivera att en ny upphandling genomförs på området.

Efter en sammantagen bedömning rekommenderar projektet att Statens inköpscentral beslutar att en ny upphandling på ramavtalsområdet inte genomförs.

12 Källförteckning

12.1 Möten med myndigheter

- FMV/Försvarmakten
- KTH

12.2 Möten med leverantör

- Elfa Distrelec AB

12.3 Enkätutskick till myndigheter

Enkäten till myndigheter avseende förstudie Elektronikutrustning och Elektronikkomponenter skickades ut till sammanlagt 353 mottagare 2016-10-31. Enkäten skulle besvaras senast 2016-11-11. 111 respondenter besvarade enkäten, vilket ger en svarsfrekvens på 31 %.

12.4 Enkätutskick till leverantörer

Enkäten till leverantörer avseende förstudie Elektronikutrustning och Elektronikkomponenter besvarades av 6 respondenter. Enkäten distribuerades av Branschorganisationen Svensk Elektronik och därav saknar projektet statistik på hur många mottagare enkäten nådde ut till.

12.5 Referenslitteratur och andra källor

Länkar:

- <http://tcodevelopment.se/>
- <https://www.elfa.se/sv/>
- Naturvardsverket.se
- Kemi.se